

శ్రీజ్యోతి

చెహళివెయటస్సుజ్జారవు

ఉదయం నిద్రమంచం దిగిన దగ్గర నుంచీ పదిగంటలవరకూ ఊపిరి తీసుకొనేందుక్కూడా ఖాళీ వుండదు జానకికి. అయిదు గంటలకి అందరికన్నా ముందు లేస్తుంది. కాలకృత్యాలు తీర్పు కొని వేడినీళ్ళకోసం బాయిలర్ అంటిస్తుంది. వెంటనే కామ చప్పిటిస్నానం చేస్తుంది. స్నానం అయిన తర్వాత కాఫీ తయారుచేసి భర్తకి పిల్లలకి రెడీగా వుంచుతుంది. భర్తా పిల్లలూ లేచేసరికి

ఆరున్నర దాటుతుంది. మొహాలు కరుక్కోగానే కాఫీ అంటారు. అందుకే రెడీగా వుంచుతుంది. ఆరున్నరా ఏడు గంటలమధ్య వూజా కార్యక్రమంలో వుంటుంది జానకి. ఆ కార్యక్రమం ముగిసేసరికి, ఏడు దాటాక పనిమనిషి వస్తుంది. దగ్గరుండి దానిచేత పాచిపనులు చేయించి తర్వాత గిన్నెలు తోమిస్తుంది. తర్వాత నీళ్ళు తోడిస్తుంది. ఏపాటి ఏమరపాటుగా వున్నా ఏదో పనివి

అనంపూర్తిగా వదిలేస్తుంది వనిమనిషి. అందుకే స్వయంగా చూసుకొంటుంది. కాఫీలూ, స్నానాలూ ఆయాక మగపిల్ల లిద్దరూ ట్యూషన్ కి బయలుదేరారు. పెద్ద కూతురుకి, చిన్నకూతురికి జడవేసి మూయికి సంపుతుంది. జడవేసేటప్పుడు ఆక్కచెల్లెళ్ళమధ్య తగవులూ, పేచీలు వస్తాయ్. ఒక్కొక్కప్పుడు దెబ్బలాడు కుంటారు కూడా. తొమ్మిది గంటలకల్లా ధర్త తోజనానికి తయారవుతాడు. వంట పనిలో వతమతమౌతూన్న జానకి ఆ వమయంలో ఒక్కొక్కప్పుడు సహ నాన్ని కోల్పోతుంది.

ఆ రోజు వుదయం తొమ్మిదిన్నర గంటలకి జానకి ధర్త రఘురామం బెజ వాడ ప్రయాణం పెట్టుకున్నాడు. వారం రోజులక్రితం బెజవాడవారు పెద్దమ్మాయిని చూసుకొని వెళ్ళారు. పిల్ల నచ్చింది మాట్లాడుకొందుకు రమ్మని లెటరు రావడంతో విజయవాడ ప్రయాణం పెట్టు కొన్నాడు. తొమ్మిదిం పావుకల్లా రఘు రామం యిల్లు వదలాలి తర్వాత వర్జ్యం వస్తుంది. అందుకే ఆ పూట చాలా బిజీగా వుంది జానకి. గాన్ స్టవ్ మీద కూర వుడుకుతోంది. కూరని చూస్తూండమని పెద్దమ్మాయికి పురమాయింది గదిలోకి వెళ్ళింది జానకి. ధర్తకి సూచనలూ సల హాయి యిస్తోంది. వెళ్ళివారితో ఎలామాట్లా డాలో చెబుతోంది. తైము తొమ్మిది కావస్తోంది. చాలా బిజీగా వుంది జానకి.

“అమ్మా! చాకలి బట్టలు తెచ్చాడు!” చిన్నమ్మాయి తెచ్చిన వార్తకి విసు క్కొంది జానకి.

“వీడి తెప్పిసార్లు చెప్పినా యిలాం టప్పుడే వస్తాడు. వుదయమే రావద్దవి లక్షసార్లు చెప్పాను. చిన్ననే జీతాలు అందాయి కదూ! డబ్బు పట్టుకుపోడానికి వచ్చి వుంటాడు!”

రెండు రోజుల్లో తెస్తానని వారం రోజులక్రితం చెప్పిన చాకలి రావులుమీద అమితమైన ఆగ్రహం వచ్చింది జానకికి. గబగబా ముందు వరండాలోకి వెళ్ళింది.

“ఏరా! ఇప్పుడా తేవడం! ఆయ్య గారు కేంపెతెళ్ళడానికి బట్టలు లేక చిన్న ఒక జత వుతికాను. నీకు డబ్బు అవ నరం వచ్చింది, బట్టలు తెచ్చేవు!” కస్సుమంది.

“లేదమ్మగోరూ! ఆడదానికి నాలుగు రోజులబట్టి జొరం! రేపు తెళ్ళరేడు!” నసిగాడు రావులు.

“ఎప్పుడూ ఏదో ఒక సాకు చెబుతూ వుంటావ్ మాట నిలకడుండాలి! మనిషిలో నిజాయితీ వుండాలిరా! బోలెడు డబ్బు తీసుకొంటున్నావ్! మాకు బట్టలుతు క్కోడం తప్పడంలేదు!” చికాకుపడింది.

రావులు మాట్లాడలేదు. తెచ్చిన బట్టల మూటవిప్పి వేరుచేస్తున్నాడు. అంతలో ధర్త పిలవడంతో గదిలోకి వెళ్ళింది. బట్టలుపద్దు చూసేపని చిన్నమ్మాయి లిరితకి అప్పజెప్పింది. “స్కూలుకి

పైమయిపోతోందమ్మా!" అని విసుక్కొన్న బట్టలపద్దు చూడక తప్పలేదు లలితకి. బట్టలపద్దు చూసింది. అన్నీ సరిగా తెచ్చాడని నిర్ధారించుకొంది. ఆ తర్వాత ఆ నెల వుతికిన బట్టలకి ఎంత అయిందీ కూడి లెక్కకట్టింది.

"నలభైఅయిదు రూపాయల అంబై వైసలయింది నాన్నగారూ!" గదిలోకి వెళ్ళి తండ్రికి చెప్పింది.

భర్త కూతురికి దబ్బిస్తూ వుంటే అంది జానకి నెమ్మదిగా. "ఈ రావుల్ని మార్చేయాలండి! దొంగవెధవ: అన్న రోజుకి బట్టలు తేడు! శారదాంబగారి చాకలి బాగా వుతుకుతున్నాడు! వాడికి వేద్దామనుకొంటున్నా!"

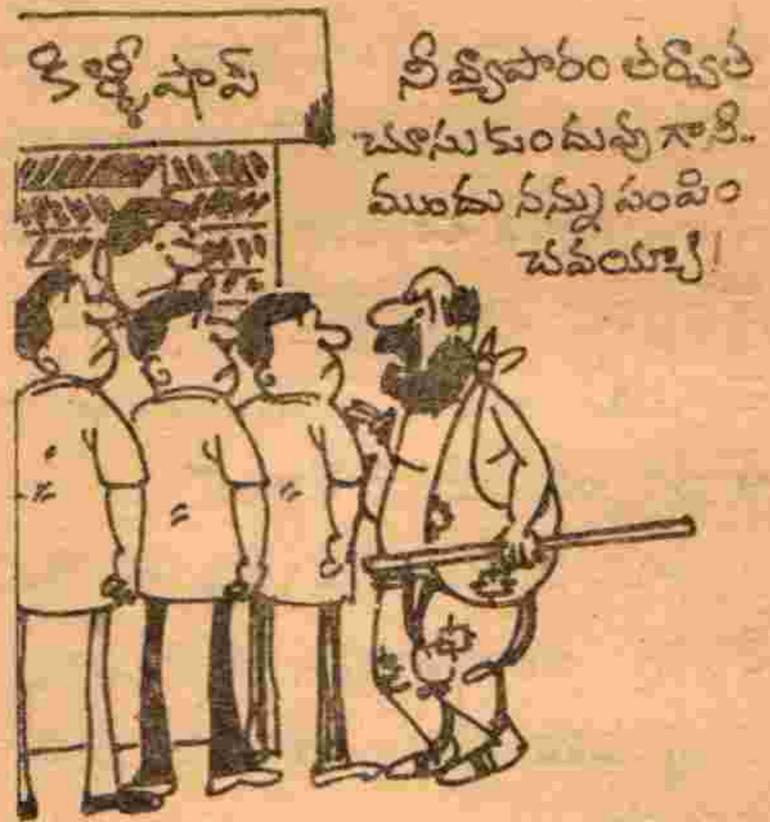
శార్యా మాటలకి రమురామంకి వచ్చింది.

"సరిసరి! వాడా వీకు దొరికాడు! మొన్న శంకరావుగారింటకి యేదో పని వుండి వెళ్ళా! ఆ శారదాంబ చాకలిమీద నిలువెత్తున లేచి తిట్టపోస్తోంది. నాచగు రోజుల్లో తెస్తానని యిరవైరోజులు చేసాట్ట! బట్టలన్నీ చిరుగులుపెట్టి తెచ్చాట్ట! వైగా వాడు బట్టల్ని అద్ది క్కూడా యిస్తూ వుంటాట్ట! వాడికన్నా మన రావులే నయం!"

భర్త మాటలు విన్న జానకిక నోట మాట రాలేదు.

"అమ్మా! రావులు బట్టలు వేయ మంటున్నాడు! నేను స్కూలికిపోతున్నా"

యువ

నూకె

అంటూ చాకలిపద్దు పుస్తకం చేరియమీద పడేసి స్కూలు పుస్తకాలు తీసుకొని తుర్రుమంది లలిత.

"...ండి! తోజనం చేద్దురుగాని! తొమ్మిదిన్నర లోగా బయలుదేరాలి!" అంటూ వంటగదిలోకి దారితీసింది జానకి. అప్పటికే కూర రెడీచేసి వుంచింది పెద్దమ్మాయి ప్రసూన. చాకలికి బట్టలేనే పని ప్రసూనకి పురమాయించింది జానకి.

"స్టాండుకి వున్న బట్టలూ, మాసిన పెట్టెలో వున్న బట్టలూ అన్నీ తీసి ఏవీ మర్చిపోకుండా వెయ్యి! జాగ్రత్తగా కూడు! తర్వాత వాడివి కూడా లెక్క పెట్టమను! మీ నాన్నగారి తోజనం అయ్యేలోగా వాడ్ని పంపించెయ్యి!" కూతుర్ని హెచ్చరించింది.

భర్త భోజనం చేస్తూంటే మరోసారి నూరిపోసింది జానకి.

“మొన్న మా తమ్ముడు చెప్పింది జ్ఞానకం వుందా? వీతాపురంవారి పిల్లని పన్నెండువేలిస్తే చేసుకొంటామన్నార్థం వారిచ్చుకోలేక ఈ సంబంధాన్ని వదలు కొన్నారు. మీరు పదివేలే యివ్వగలమని చెప్పింది. అంతకీ అంగీకరించకపోతే ఆ పన్నెండువేలూ పారేద్దాం!”

ఆలి మాటలు వచ్చలేదు ఆ మగ దీరునికి. ఆలాగని ఆమె అలిప్రాయాన్ని మన్నించనూ లేదు. సూచలని ఖండించనూలేదు.

“అదికాదే! మనం పదిహేనువేలు దాకా యిస్తామని మధ్యవర్తి మన్మథ రావుతో చెప్పాం కదా! ఆ విషయం వారితో అన్నానని కదా మన్మథరావు మనకి వుత్తరం రాశాడు! ఇప్పుడిలా మాట్లాడే ఏం బావుంటుంది!” నీళ్ళు నమిలాడా మగమహారాజు.

“మా తమ్ముడి విషయం కొంచెం ముందుగా చెప్పివుంటే బాగుణ్ణు! ఆసంగతి తెలిక అప్పుడు అలా అన్నాం మన్మథ రావుతో!” నిరుత్సాహపడ్డా నీరుగారింది జానకి. వెంటనే ఏదో ఆలోచన వచ్చి పోయిన వుత్సాహాన్ని పుంజుకుంది.

“ఆ మన్మథరావు వుత్తరం నిన్న సాయంత్రమే కదా అందింది! ఏదో దారి తప్పి మర్నాటికల్లా మనకా వుత్తరం అందింది. ఎప్పుడూ మూడురోజులుకదా

పడుంది. ఆ వుత్తరం అందనట్టుగా అతనితో మాట్లాడండి! అయినా ఆ పాటి మాట మార్చలేరటండి! ‘కట్టువూ! అప్పులూ కలిపి పదిహేను వేలువరకూ సర్దుకోగలం అని ఆనాడు చెప్పాను, మీరలా అట్టం చేసుకొన్నారు కాబోయి!’ అని చెప్పిందా మన్మథరావుతో! అంతే గానీ పెద్ద సత్యహరిశ్చంద్రునిలా నిజా యిడిపరువిలా అన్నమాట ప్రకారం నిలబడక్కలేదు. వారికి వుద్యోగం తప్ప వేరే ఆస్తిపాస్తు లేవుట!”

భర్త భోజనం ముగించి గదిలోకి వెళ్తూంటే కూడా వెళ్ళింది. చాకల్ని పంపేసి పద్దు పుస్తకంతో గదిలో ప్రవేశించింది ప్రసూన.

“అమ్మా! చెల్లి తప్పు కూడింది. దాకలికి ఇంకా ఎనిమిది రూపాయలు వెక్తాయ్” అంది పుస్తకం తల్లికి చూపిస్తూ.

“రావులికి చెప్పావా ఈ విషయం?” తక్కువ అడిగింది జానకి.

“లేదు! వాడు వెళ్ళేక ఇప్పుడే చూసా!”

“వాడు వురికిన వుతుక్కి ఆ దబ్బు చార్లె! ఆ పుస్తకం మీరువారో పెట్టు!” విసుక్కొంది.

“అది కాదమ్మా! రావులు చదువు కోకపోయినా వాడి కొడుకు చెన్త్ చదువుతున్నాడు. వాడిచేత లెక్కచూపించు కొంటే బావుండదు!” భయాన్ని వ్యక్త

వరిచింది ప్రసూన.

కూతురి మాటల్ని తేలిగ్గా కొట్టిపారేసింది జానకి.

“ఆ లెక్కలు ఇంటిదగ్గర చూడడు! మనం ఎంతిస్తే అంత తీసుకుంటాడు! మహా నిజాయితీవరురాలివి దొరికావుగావీ ఆ పుస్తకాన్ని జాగ్రత్త పెట్టి వంటింట్లోకి వెళ్ళు! నన్నగారు తిన్న కంచం కడిగి ఎంగిలెత్తు! ఆయన ప్రయాణం అవుతున్నారు!”

ప్రసూన మారు మాట్లాడలేదు. ఆ జానకివతి పెదవి కదపలేదు.

* * *

మధ్యాహ్నం ఒంటిగంట వేళ! అప్పుడే మంచం మీద నడుం వార్చింది జానకి.

“అమ్మగారూ!” తలుపులు చప్పుడు చేస్తూ ఏలుస్తోంది పనిమనిషి గంగమ్మ. గంగమ్మ రోజూ వుదయవూ, సాయం త్రవూ, మాత్రమే వస్తుంది. వేళకాని వేళలో ఏదో అవుసరం వుంటేనే కాని రాదు. వస్తే అయిదో పదో అప్పు అడుగుతుంది. లేదా అన్నమో కూరో కావాలంటుంది.

ప్రసూన తలుపు తీసింది. నిద్రపోక పోయినా కళ్ళు విప్పలేదు జానకి.

“అమ్మగోరూ!” గట్టిగా ఏల్చింది గంగమ్మ గది గుమ్మంలో నిలబడి. విసుక్కొంటూ మంచం దిగింది జానకి. గంగమ్మ చీరచాటున చేయిపెట్టి నిల

యవ

బడింది ఆ చేతిలో గిన్నె కన్పిస్తోంది.

“ఇప్పుడొచ్చావేంటి? భోజనాలయి పోయాడు” అంది మామూలు దోరణిలో.

“అదికాదమ్మగారూ! మొన్న సంకు రాతిరినాడు స్టీలు గిన్నె పోయిందను కున్నారు గదా! ఆ గిన్నె యియ్యేళ దొరికిందమ్మగోరూ! మా పాత సామాను పెద్దైవకాల కన్పించింది. మా పిల్లగాడు అడుకొవి ఆ మూల పారేసాడు గవాల! మూడందమ్మగోరూ! ఇది మందే కదా! ఆ వనజమ్మగోరి కిలాంటి గిన్నెల్లేవు!”

అంటూ చేతిలో వున్న స్టీలుగిన్నె అందించింది గంగమ్మ.

సరిగ్గా రెండు నెలల క్రిందట జరిగిన సంఘటన గుర్తుకొచ్చింది జానకికి. సంక్రాంతినాడు ఆ స్టీలు గిన్నెలో పాయసం పోసి యిచ్చింది. ఆ విషయం మరిచిపోయింది. ఆ గిన్నె మిస్సయిందన్న విషయం వారంరోజుల వరకు తెలియలేదు.

“స్టీలుగిన్నె కనబడ్డంలేదు! వీకుగాని యిచ్చానా!” అని గంగమ్మని అడిగింది. కాటిచెట్టంత ఎత్తున లేచింది గంగమ్మ.

“మీవెంత పేదోళ్ళమైనా దొంగ తనం మా యింటావంటా లేదమ్మ గోరూ! ఇప్పటికి పదేనేళ్ళ నుంచీ వనులు చేసుకొస్తున్నా. ఒకమ్మా నన్నిలా అడగలేదు! ఒకరిసేత ఏరెత్తి సూపించు కోలేదు! మీకన్నా లచ్చాదికాళ్ళిళ్ళలో నేసాను! మీరైతే ఈ వూరొచ్చి రెండే

కృషింది. మా నిజాయితీ తవరి కింకా
 పూర్తిగా తెలిదు: వూళ్ళో ఎవరినై నా
 అడగండి గంగమ్మ ఎలాంటిదని: చీ
 యియ్యాలెవరి మొహం చూసానో,
 మాట పడల్పొచ్చింది: ఇలాంటింట్లో
 పని సేయడం నాదే బుద్ధి తక్కువ!"

విసవిసలాడుతూ చేస్తూన్న పని ఆపు
 చేసి కోవంగా వెళ్ళిపోయింది గంగమ్మ.
 వెళుతూ పూరంకా విన్పించేలా కేకలు
 వేసుకొంటూ వెళ్ళింది.

ఆలా వెళ్ళిన గంగమ్మ వారంరోజు
 లైనా తిరిగి పనిలోకి రాలేదు. మరొక
 పనిమనిషి కుదరలేదు. పనిమనుషుల్లో
 పెద్ద కట్టుబాటుంది. ఒకరు తగవుపడి
 వదలిన యింటికి వేరొకరు పోరు: ఎలా
 గై తేనేం మర్కవర్తి ద్వారా సంప్రదించి
 బ్రతిమాలుకొని ఆ గంగమ్మనే తిరిగి
 పనిలోకి తెచ్చుకొంది. ఆ విషయం
 తిరగదోడడానికి రైర్యం చాల్లేదు
 జానకికి.

పోయిన గిన్నె దొరికినందుకు సంబం
 పడింది.

"వరేలే! ఎలాగై తేనేం దొరికింది:
 వంకోషం!" అంది ఆ గిన్నెను అటూ
 యిటూ తిప్పి చూస్తూ.

"అమ్మగోరూ!" అంది గంగమ్మ
 ఏదో అడగాలని.

"చెప్పవే! అన్నం కావాలా? కూర
 కావాలా?" ప్రసన్నంగా అడిగింది జానకి.

"అదికాదమ్మగోరూ! మేం సానా

విక్కుల్లో పడ్డాం!" అంది దీనంగా.
 దానికి డబ్బు కావాలవి గ్రహించింది
 జానకి. ఒకనెల జీతం ఎప్పుడూ దాని
 మీదే వుంటుంది.

"చెప్పవే! ఏం కావాలి?" అడిగింది.

"మా ఆడబొట్టుని పురిటికి రెన్నెల్ల
 క్రితం తీసుకొచ్చేంగదమ్మగోరూ!..."

"అవునూ! కొడుకు పుట్టాడు కదా!"
 అంది.

"పోయిన వారంలో మా చందోడికి
 సానా జబ్బు సేపింది కదండి! మందు
 లికి = టికి డబ్బులేక మా ఆడబొట్టు
 శతమానం కాకట్టు పెట్టేడు మా మావ!
 అడికి వదో తారీకుని జీతాలందుకాయ!
 అప్పుడిడిపిద్దావనుకొన్నాం! ఈ వుదయవే
 దాని మొగుడొచ్చాడు. ఇయ్యాల బువారం
 కదండి! ఆవారంనాడు పెళ్ళాన్ని తీసుకు
 పోతానంటున్నాడు. దాని శతమానం
 యిడిపించడానికి అరిజెంటుగా మాట
 యాదయ్ రూపాయిలు గావాల! మావ
 జీతం అందగానే తెచ్చిచ్చేస్తా! ఈ గండం
 నుండి మీరే కాపాడాలి!"

బ్రతిమాలింది గంగమ్మ.

గంగమ్మ పరిస్థితిని అర్థంచేసు
 కొంది జానకి దాని మొగుడు ఏదో
 ఆఫీసులో నై టువాచరు జీతం ఆయిదు
 వందలిస్తారు.

"అయ్యగారు బెజవాడెళ్ళారు. రేపు
 సాయంత్రం వస్తారు. వచ్చేక చెప్పి
 చూస్తా!" అంది సానుభూతి ప్రకటిస్తూ:

“అమ్మగోరూ చూస్తానంటే తప్ప
కుండా చేస్తారు!” అంటూ అప్పుడే దొరికి
నంతగా సంబరపడింది గంగమ్మ.

“సాయంత్రం తొందరగా రా!”
వెత్తున్న గంగమ్మని హెచ్చరించింది
జానకి.

* * *

ఆ యింటి యజమాని భజగోవిందం
ఆ యింటికి వచ్చేడంటే ఓకవో తారీఖు
రాత్రి ఎనిమిదిగంట లన్నమాట!

“రఘురామంగారూ!” గుమ్మంలోనే
విలబడి ఆస్థాయంగా విల్పాడు భజ
గోవిందం.

“రంది బాబయ్యగారూ!” ఆదరింగా
అహ్వానించి కుర్చీ చూపించింది జానకి.

“ఎవరిమ్మా! ఆల్లుడుగారు యింకా
యింటికి రాలేదా?” కుర్చీలో కూర్చుంటూ
అటూ యిటూ చూస్తూ అడిగాడు భజ
గోవిందం.

“లేదండీ! ఆ మధ్య ప్రసూనవి పెళ్ళి
వాలొచ్చి చూసి వెళ్ళారు. వారితో మాట్లా
డానికి ఉదయమే బెజవాడ వెళ్ళారు!
రేపు సాయంత్రానికి తిరిగి వస్తారు.”
చెప్పింది జానకి.

“కాపీ తీసుకోండి కాలయ్యగారూ!”
కాపీ ఆందించింది ప్రసూన

“శ్రీమమే కళ్యాణ ప్రాప్తిరస్తు!”
 దీవెన పారేసి కాపీ అందుకొన్నాడా భజ
 గోవిందం, కాపీ తాగి కాళీగ్లాసు ప్రసూ
 వకి అందిస్తూ అన్నాడు.

“నా యింట్లో దిగినవారు ఏదో ఒక
 కుభకార్యం చేసుకొని మరీ వెతుకున్నారు
 జానకమ్మా! ఆ వెళ్ళడం ఎలా అమకుం
 టున్నావ్? ప్రమోషన్ మీద! మీ అమ్మా
 యికి త్వరలో పెళ్ళి జరగడం ఖాయం!
 ఆ తర్వాత అల్లడిగారికి ప్రమోషన్
 రావడం డబుల్ ఖాయం!”

“అంటే త్వరలోనే మమ్మల్ని ఈ
 ఊరు విడిచి వెళ్ళిపోమనా?” నవ్వుతూ
 అడిగింది జానకి.

“అమ్మమ్మా! ఎంతమాట! జరిగిన
 విషయాలు వివరిస్తున్నా తల్లీ! సరే!
 రేపు రాత్రి వస్తా!” అంటూ రేవ
 తోయారు భజగోవిందం.

“ఉండండి బాబయ్యగారూ! నిన్ననే
 కదా జీతాలు అందాయ్! మీ అద్దె
 యిచ్చేస్తా!” అంటూ కదిలింది జానకి.

“నాకు తెల్సమ్మా మీ సంగతి!
 మరొకరైతే ఆయనగారు ఊళ్ళో రేడు!
 మరోసారి రండి! అంటారు తేలిగ్గా.
 కాపీ రఘురామం అలాంటివాడు కాదే!
 అన్ని ఏర్పాట్లూ చేసి మరీ హారికి
 వెళ్తారు. ఆయన స్థాకనాముడు. మీ
 వంటి సంస్కారవంతులూ నిజాయితీ
 పరులూ చాలా అరుదుగా కన్పిస్తారు!”
 అతని పొగడ్తలకి తద్దీబ్బియింది
 జానకి.

స్త్రీలు వీరువా తెరిచింది. భర్త
 ఎప్పుడూ పెట్టేవోట డబ్బు కనబడలేదు.
 ఆ అరంకా వెతికింది. తర్వాత అన్ని
 అరలూ—వీరువా అంకా వెదికింది.
 డబ్బు కన్పించలేదు.

“రేపు పెద్దవాడిచేత కిరాణాషాపు
 వాడికి మూడువందలు పంపించు. భజ
 గోవిందం వస్తే అద్దె యిచ్చెయ్!” భర్త
 అన్న మాటలు చెవిలో మారుమోగు
 తున్నాయ్.

జానకి కంగారుని గమనించాడు భజ
 గోవిందం.

“ఏమిటమ్మా! వెతుకుతున్నావ్?”
 అడిగాడు.

“వీరువలో పెట్టిన డబ్బు కన్పిం
 చడం లేదు బాబయ్యగారూ!” జానకి
 స్వరం వణికింది.

“సరీగా చూడమ్మా! కంగారుపడకు!
 బట్టలకిందనో, పేపరు అడుగునో పెట్టా
 రేమో!”

“లేదు బాబయ్యగారూ! ఆ వెండి
 గిన్నెలోనే ఎప్పుడు పెద్దూ వుంటారు!”
 హీనంగా మారింది జానకి స్వరం.

మరో వదివిమిషాలు గడిచాయ్.
 జానకి వెతుకుతూనే వుంది. వీరువలో
 వున్న సామాన్లన్నీ బయటకి తీసి
 చూస్తోంది.

“రేపు మళ్ళీ వస్తానమ్మా! నాకు మరో
 పనివుంది. కంగారుపడకుండా నిదానంగా
 చూడు!” అంటూ జారుకున్నాడు భజ
 గోవిందం.

వీరంధ్ర స్థలనుండి
 ద్వైరంతులు తే ఇప్పుడే
 రావడం అసలు మీకు
 బుద్ధుందా?

బుద్ధుంటే మీ దగ్గరకుండు
 కొస్తాను సారే

జానకికి నవనాడులూ కృంగి
 పోయాడు. కుప్పలా కూలిపోయింది.
 తల్లి పరిస్థితి చూసి భయపడ్డారు పిల్లలు
 నలుగురూ. జానకిలో ఎన్నో ఆలోచ
 నలు: వాహలు; అపోహలు.

'ఒక నెల జీతం: అంత డబ్బు
 ఆయన కూడా తీసుకెళ్ళారు: పిల్లలు
 అలాంటివారు కాదు. తనను అడగ
 కుండా ఒక్క రూపాయికూడా తీసుకోరు:
 మరి ఏమైనట్టు: పిల్లలు విర్లక్ష్యంగా
 అల్మెరా తలుపులు తీసి వదిలేస్తూ
 వుంటారు. సాయంత్రం గది తుడుస్తు
 న్నప్పుడు ఆ డబ్బు గంగమ్మ కంటవడి
 వుంటుంది. దానికి పెద్ద అవసరం వుంది.
 దానిని పిలిపించి అడిగితే: మరుక్షణం
 లోనే భయం పుట్టుకొచ్చింది జానకికి.
 స్తీలుగిన్నె కే పెద్ద గొడవ చేసింది. ఇప్పుడు
 చాలా పెద్ద గొడవ అవుతుంది. ఎలా:

భర్త వచ్చేక పోలీసు రిపోర్టు యిప్పించా
 లనుకుంది. 'వాళ్ళే కూపీలాగి నాలుగు
 తన్ని డబ్బు గుంజుతారు.' అనుకుంది,
 ఆ రాత్రంతా ఏడుస్తూ గడిపింది జానకి.

మర్నాడుదయం గంగమ్మ పనిలోకి
 వచ్చింది. పనులు చేసుకొంటోంది. దానిని
 గమనిస్తూనే వుంది జానకి. గంగమ్మలో
 ఏ విధమైన మార్పు కన్పించలేదు. ఆరి
 తేరిన దొంగలు ఆలాగే తొణక్కుండా,
 బెణక్కుండా వుంటారనుకొంది.

"నే ఎత్తున్నానమ్మగోరూ!" పని
 ముగించి గుమ్మం దిగుతూన్న గంగమ్మవి
 చూస్తూ అనుకొంది.

'పెద్ద నిజాయితీపరులాల్లా దాచేసు
 కొన్న స్తీలుగిన్నె తెచ్చి యిచ్చింది:
 ఇప్పుడు పనిమానేస్తే అనుమానపడతా
 మని పనిలోకి వచ్చింది. దీని అంతు
 చూస్తూ: కసిగా అనుకొంది.

వది గంటల వేళప్పుడు వచ్చేడు
చాకలి రావులు.

“అమ్మగారూ!” గుమ్మంలోంచే కేకే
సాడు గట్టిగా.

‘దబ్బు తప్పు! లెక్కకట్టి తక్కువ
యిచ్చామని తెలుసుకున్నా దేమో! ఇంటి
దగ్గర కొడుకుచేత లెక్కరాయిస్తాడు
కాబోలు! తప్పుడు లెక్కలు కట్టి దబ్బు
తక్కువ యిస్తున్నట్లు చుట్టుపక్క
వాళ్ళకి తెలిస్తే బావుండదు! వాడితో గొడ
వెండుకు అమ్మాయి సరీగ్గా కూడలేదు
కాబోలు అని చెప్పి ఆ మిగతా సొమ్ము
సారేస్తే పోతుంది!’ అనుకొంది తానకి.

“రావులొచ్చాడు! ఆ చాకలివద్ద
పుస్తకం వ్రా” పెద్దకూతుర్ని పిలిచింది
ప్రసూన పెరట్లో వుంది.

“విన్ననే నా దబ్బులిచ్చేసే రమ్మ
గోరూ!” అని రావులనడంతో “అహా!
అలాగా!” అంది పరాగ్గా! మిగతా దబ్బు
ఇవ్వనవసరం లేనందుకు సంతసించింది

“అమ్మగోరూ! ఇంత వరాకైతే ఎలా
గండి! ఈపొద్దు రేవులో ఆయ్యగారి బట్టలు
తడుపుతూంటే పాంటు జేబులో సొమ్ము
కనిపించింది! చేతులొణకాయ్! అరి
జెంటుగా లగెత్తుకొచ్చా! సరీగున్నాయో

లేదో లెక్క సూసుకొండమ్మా! అవ్వి
వంద రూయలనోట్లే! వదహారొంద
యన్నాయ్!”

వోట్ల కట్టను అందించాడు రావులు.
తానకి కళ్ళు ఆనందంతో మెరిసాయ్!
దబ్బుండుకొని కళ్ళకద్దుకొంది. వాడి
నిజాయితీకి అచ్చెరువొందింది.

“చాలా సంతోషం రావులూ! దబ్బు
పోయిందనుకొన్నా! రాత్రి తెల్లవార్లు
విద్రవట్టలేదు!” కృతజ్ఞత తెలిపింది
తానకి.

“నే వత్తానమ్మగోరూ!” అంటూ
గుమ్మం దిగాడు రావులు.

పద్దులపుస్తకం చేతవట్టుకొని వచ్చింది
ప్రసూన.

“అమ్మా! యిదిగో చాకలివద్ద
పుస్తకం!” అంది. వెళ్తున్న రాములు
వైపే చూస్తూన్న తల్లిని మళ్ళి అడిగింది
కూతురు.

“రావులు వెళ్ళిపోతున్నాడు! పిలవ
మంటావా?”

“ఎందుకూ పిలవడం! వాడందుకు
రాలేదులే!” అంటూ తల్లి గదిలోకి
వెళ్తుంటే వెనుకనే వెళ్ళింది ప్రసూన,
రావుడెందుకొచ్చాడో తెలుకోడానికి.

